

CRNA GORA
AGENCIJA ZA ZAŠTITU LIČNIH PODATAKA
I SLOBODAN PRISTUP INFORMACIJAMA

Br. 06-11-15552- 3/23
Podgorica, 30.11.2023.

Odlučujući po Zahtjevu JZU Klinički centar Crne Gore, br. 06-11-15552-1/23 od 09.08.2023. godine, kojim se od Agencije za zaštitu ličnih podataka i slobodan pristup informacijama traži mišljenje da li dostupnost podataka u elektronskom sistemu KCCG o tome da je neki pacijent HIV pozitivan, može predstavljati kršenje njegovih prava u dijelu koji se odnosi na zaštitu ličnih podataka, Savjet Agencije je na sjednici održanoj dana 30.11.2023. godine donio sljedeće

MIŠLJENJE

AGENCIJA ZA ZAŠTITU LIČNIH PODATAKA
I SLOBODAN PRISTUP INFORMACIJAMA

Uvid u medicinsku istoriju pacijenata putem informacionog sistema KCCG, a koji podaci se odnose i na rezultate testiranja pacijenata koji su HIV pozitivni i dostupni su zdravstvenim radnicima u cilju pravilnog postupanja prilikom tretmana infektivnih pacijenata, nije u suprotnosti sa Zakonom o zaštiti podataka o ličnosti.

Obrazloženje

Dana 09.08.2023. godine ovoj Agenciji se Zahtjevom obratila JZU Klinički centar Crne Gore radi davanja mišljenja vezano za dostupnost podataka u elektronskom sistemu KCCG o tome da je neki pacijent HIV pozitivan, te da li isto može predstavljati kršenje njegovih prava u dijelu koji se odnosi na zaštitu ličnih podataka. Kako se u Zahtjevu navodi, u elektronskom sistemu KCCG ovaj podatak je trenutno vidljiv iz razloga što za istim postoji potreba zbog pravilnog postupanja prilikom tretmana takvih pacijenata; da se posebno napominje da prilikom rada u određenim segmentima zdravstveni radnici dolaze u kontakt sa krvlju koja je infektivna u smislu prenosa takvih bolesti, te se smatra da je navedeni podatak od izuzetnog značaja za pravilno postupanje zaposlenih, kao i u cilju njihove zaštite; takođe, da postupanje zdravstvenih radnika nije isto prilikom pripreme operacionih sala kada se zna da se postupa sa infektivnim pacijentom, kao ni čišćenje i spremanje sale za rad za pacijente kojima je potrebno dati uslugu nakon HIV pozitivnog pacijenta. U Zahtjevu se, nadalje, ukazuje da pravo jedne osobe, što je u konkretnom slučaju infektivni pacijent, postoji u onoj mjeri do koje ne ugrožava drugog, što u ovom slučaju mogu biti zaposleni u ovoj ustanovi, ali

i drugi pacijenti, te da su zdravstveni radnici dužni da kao tajnu čuvaju sve podatke do kojih su došli prilikom svog rada.

Postupajući u skladu sa članom 50 tačka 3 Zakona o zaštiti podataka o ličnosti („Službeni list CG“, br. 79/08, 70/09, 44/12 i 22/17), u kojem se navodi da Agencija daje mišljenja u vezi sa primjenom ovog zakona, a na osnovu predmetnog Zahtjeva, Savjet Agencije je mišljenja da uvid u medicinsku istoriju pacijenata putem informacionog sistema KCCG, a koji podaci se odnose i na rezultate testiranja pacijenata koji su HIV pozitivni i dostupni su zdravstvenim radnicima u cilju pravilnog postupanja prilikom tretmana infektivnih pacijenata, nije u suprotnosti sa Zakonom o zaštiti podataka o ličnosti.

Zakonom o zaštiti podataka o ličnosti propisano je da se lični podaci moraju obrađivati na pošten i zakonit način i isti se ne mogu obrađivati u većem obimu nego što je potrebno da bi se postigla svrha obrade niti na način koji nije u skladu sa njihovom namjenom, shodno članu 2 stav 1 i 2 Zakona. Članom 4 ovog Zakona propisano je da se zaštita ličnih podataka obezbjeđuje svakom licu bez obzira na državljanstvo, prebivalište, rasu, boju kože, pol, jezik, vjeru, političko i drugo uvjerenje, nacionalnost, socijalno porijeklo, imovno stanje, obrazovanje, društveni položaj ili drugo lično svojstvo. Članom 10 Zakona o zaštiti ličnih podataka, propisano je da se lični podaci mogu obrađivati ukoliko za to postoji pravni osnov u zakonu ili uz predhodno dobijenu saglasnost lica čiji se podaci obrađuju, koja se može opozvati u svakom trenutku. Isti član u stavu 2 tačka 4 definisano je da se obrada ličnih podataka vrši bez saglasnosti lica ako je to neophodno radi obavljanja poslova od javnog interesa ili u vršenju javnih ovlašćenja koja su u djelokrugu rada, odnosno nadležnosti rukovaoca zbirke ličnih podataka ili treće strane, odnosno korisnika ličnih podataka. Obrada podataka o zdravstvenom stanju građana spada u posebnu kategoriju ličnih podataka. Članom 13 Zakona posebne kategorije ličnih podataka mogu se obrađivati bez izričite saglasnosti lica čiji se podaci obrađuju kad je obrada ličnih podataka neophodna radi otkrivanja, prevencije i dijagnostikovanja bolesti i liječenja lica, kao i radi upravljanja zdravstvenim službama, ako te podatke obrađuje zdravstveni radnik ili drugo lice koje ima obavezu čuvanja tajne i kad je to neophodno radi zaštite života ili drugih vitalnih interesa lica na koje se odnose lični podaci ili drugog lica koje ima obavezu čuvanja tajne.

Zakonom o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti ("Sl. list CG", br. 012/18, 064/20 i 059/21) u članu 18 stav 1 propisano je da su zdravstvene ustanove i druga pravna lica koja pružaju usluge zdravstvene zaštite dužni da vode propisane evidencije, registre i baze podataka o zaraznim bolestima koje se povezuju u jedinstveni informacioni

sistem, u skladu sa posebnim zakonom. Takođe, prikupljanje, obrada i razmjena ličnih podataka vrši se saglasno ovom zakonu i zakonu kojim se uređuje zaštita podataka o ličnosti. Naime, shodno članu 39 ovog Zakona, ako se laboratorijskim ispitivanjem dokažu uzročnici HIV-a, zdravstvene ustanove koje su izvršile laboratorijsko ispitivanje dužne su da izvještaje laboratorijskog ispitivanja dostave odmah zdravstvenoj ustanovi po čijem zahtjevu je vršeno laboratorijsko ispitivanje, Institutu i nadležnoj zdravstvenoj ustanovi. S tim u vezi, shodno članu 41 stav 1 tačka 7 ovog Zakona propisano je da obaveznom prijavljivanju zarazne bolesti podliježe nošenje antitijela na HIV na način propisan Pravilnikom o načinu prijavljivanja zaraznih bolesti, bolničkih infekcija, stanja i smrti oboljelih od ovih bolesti („Sl. List CG, br. 20/19, 23/20, 41/20), koje prijave se dostavljaju elektronski, preko integralnog zdravstvenog informacionog sistema (elektronski sistem prijavljivanja zaraznih bolesti) ili u papirnoj formi popunjavanjem prijave u dva primjerka, u smislu člana 11 ovog Pravilnika.

Zakonom o zdravstvenoj zaštiti („Sl. List CG”, br. 03/16, 39/16, 02/17, 44/18, 139/24/19, 82/20, 008/21 i 003/23) regulisana je obrada medicinske dokumentacije od strane medicinskih radnika kao i način postupanja sa istom. Tako je članom 11 stav 1 tačka 7 ovog Zakona propisano da svaki građanin ima pravo na privatnost i povjerljivost svih podataka koji se odnose na njegovo zdravlje kao i pravo uvida u medicinsku dokumentaciju. Takođe, u članu 137 ovog Zakona propisano je da u cilju planiranja i efikasnog upravljanja jedinstvenim sistemom zdravstvene zaštite, kao i prikupljanja i obrade podataka u vezi sa zdravstvenim stanjem građana i funkcionisanja sistema zdravstvene zaštite, odnosno prikupljanja i obrade informacija, uspostavlja se i razvija **integralni zdravstveni informacioni sistem**, dok su zdravstvene ustanove i druga pravna i fizička lica koja obavljaju zdravstvenu djelatnost u okviru Zdravstvene mreže ili imaju zaključen ugovor sa Fondom, dužni da koriste informacioni sistem u skladu sa posebnim zakonom, shodno članu 138. Shodno članu 139 ovog Zakona zdravstveni radnici dužni su da čuvaju, kao profesionalnu tajnu, sve činjenice i podatke o zdravstvenom stanju građanina, a takođe, na čuvanje profesionalne tajne obavezni su i drugi zaposleni u zdravstvenim ustanovama, drugi subjekti koji obavljaju zdravstvenu djelatnost, zaposleni u Fondu i u osiguravajućem društvu, kao i studenti i učenici škole zdravstvenog usmjerenja. Izuzetno, ova lica mogu biti oslobođena čuvanja profesionalne tajne, ako za to imaju pisanu saglasnost lica o čijem se zdravstvenom stanju radi ili je to neophodno učiniti u javnom interesu ili u interesu drugog lica i to ukoliko je potrebno radi zaštite javnog zdravlja i bezbjednosti kao i **sprječavanja izlaganja drugog lica neposrednoj i ozbiljnoj opasnosti za njegov život ili zdravlje.**

Zakonom o zbirkama podataka u oblasti zdravstva („Sl. list CG”, br. 80/08 i 40/11) propisano je da je Institut za javno zdravlje upravljač zbirkama podataka koji prikuplja

podatke i odgovoran je za njihovu obradu, čuvanje i objavljivanje, u okviru opredijeljenih nadležnosti i ovlašćenja. U smislu člana 8, između ostalih zbirki podataka i registara koji se obavezno vode u oblasti zdravstva, vode se i registri bolesti od većeg socio-medicinskog značaja, zaraznih bolesti i drugih stanja vezanih za zdravlje stanovništva u koje spadaju i registri HIV/AIDS-a, koji obavezno sadrže lične podatke o pojedincu: ime i prezime, datum i mjesto rođenja, pol, mjesto i adresu stanovanja, bračno stanje, obrazovanje, zanimanje, zaposlenje, identifikaciju korisnika (JMBG) i zdravstveno osiguranje, kao i specifične zdravstvene podatke. Takođe, osnovna medicinska dokumentacija, koju koriste davaoci zdravstvene zaštite prilikom pružanja zdravstvene zaštite, je osnovni izvor podataka za zbirke podataka. Fond za zdravstveno osiguranje predstavlja Centar za razmjenu podataka iz medicinske dokumentacije između davalaca zdravstvene zaštite i Instituta za javno zdravlje i dužan je da omogući razmjenu podataka između davaoca zdravstvene zaštite i upravljača zbirki podataka i obezbijedi zaštitu i čuvanje podataka, u skladu sa zakonom.

Imajući u vidu prednje navedeno, Savjet Agencije cijeni da se podaci o zdravstvenom stanju lica mogu dostaviti korisniku ličnih podataka ukoliko su ispunjeni uslovi iz člana 13 Zakona o zaštiti podataka o ličnosti, odnosno iz člana 139 Zakona o zdravstvenoj zaštiti. Takođe, Savjet Agencije je mišljenja da zdravstveni radnici u cilju pravilnog postupanja prilikom tretmana infektivnih pacijenata imaju na zakonu zasnovani interes da kao korisnici ličnih podataka putem integralnog informacionog sistema budu blagovremeno upozoreni na prisustvo virusa HIV, odnosno uvidom u medicinsku istoriju pacijenata putem ovog informacionog sistema KCCG, a koji podaci se odnose i na rezultate testiranja pacijenata koji su HIV pozitivni. Predmetni informacioni sistem omogućava zdravstvenim radnicima da uvidom u pravovremene i pouzdane informacije o svojim pacijentima donose odluke o daljem toku liječenja, u svrhu kvalitetnije preventive i većeg stepena zaštite zdravlja kako samih ljekara tako i medicinskog osoblja, te se smatra da se ovakvim postupanjem ne vrši povreda privatnosti pacijenata pozitivnih na virus HIV, kao i da se na ovakav način smanjuje rizik od daljih komplikacija infekcije i prenošenja virusa.

Imajući u vidu navedeno, Savjet Agencije je mišljenja istaknutog u dispozitivu.

SAVJET AGENCIJE:

Predsjednik, mr Željko Rutović

Dostavljeno:

- Podnosiocu zahtjeva
- Odsjeku za predmete i prigovore